

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ

97 – ї

**підсумкової наукової конференції
професорсько-викладацького персоналу
вищого державного навчального закладу України
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

15, 17, 22 лютого 2016 року

Чернівці – 2016

УДК 001:378.12(477.85)

ББК 72:74.58

М 34

Матеріали 97 – її підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (Чернівці, 15,17,22 лютого 2016 р.) – Чернівці: Медуніверситет, 2016. – 404 с. іл.

ББК 72:74.58

У збірнику представлені матеріали 97 – її підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (Чернівці, 15, 17, 22 лютого 2016 р.) із стилістикою та орфографією у авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам фундаментальної, теоретичної та клінічної медицини.

Загальна редакція – професор, д.мед.н. Бойчук Т.М., професор, д.мед.н. Івашук О.І., доцент, к.мед.н. Безрук В.В.

Наукові рецензенти:

доктор медичних наук, професор Кравченко О.В.

доктор медичних наук, професор Давиденко І.С.

доктор медичних наук, професор Дейнека С.Є.

доктор медичних наук, професор Денисенко О.І.

доктор медичних наук, професор Заморський І.І.

доктор медичних наук, професор Колоскова О.К.

доктор медичних наук, професор Коновчук В.М.

доктор медичних наук, професор Гринчук Ф.В.

доктор медичних наук, професор Слободян О.М.

доктор медичних наук, професор Тащук В.К.

доктор медичних наук, професор Ткачук С.С.

доктор медичних наук, професор Тодоріко Л.Д.

ISBN 978-966-697-627-0

© Буковинський державний медичний
університет, 2016

особистісних якостей, а також знаннями, вміннями і навичками, що прагне до постійного професійного зростання. У цьому зв'язку перед системою вищої медичної освіти гостро постає питання про зміст, структуру і технології підготовки спеціалістів нового рівня, які б відповідали вимогам нового часу і об'єктивно оцінювали досягнення української медичної школи у напрямку до єдиного Європейського простору, який виступав би об'єднуючою ланкою базової медичної освіти, безперервної професійної освіти лікарів і компетентності медичної професії.

Одним із важливих чинників розвитку професійної компетентності майбутніх лікарів є зміст і характер організації педагогічного процесу у вищому навчальному закладі. Останній має забезпечувати не тільки засвоєння професійних знань і вмінь, але й стимулювати розвиток професійної мотивації студентів, їхньої професійної ідентичності, інтересів та ціннісного ставлення до майбутньої діяльності.

Особливого значення у професійній підготовці компетентного фахівця з медицини, як зауважують більшість дослідників повинно наділятися розвитку їх професійно важливих особистісних якостей таких, як доброзичливість, відвертість, терпимість, відповідальність, самостійність, активність, гуманність, чуйність, співчуття, витримка, емоційна стійкість, легкість у спілкуванні тощо. Рівень розвитку визначених якостей майбутнього лікаря визначають характер його взаємостосунків з іншими людьми (колегами, пацієнтами та їх родичами тощо), стресостійкість його особистості до можливих труднощів у професійному спілкуванні та діяльності, ставлення до себе, свого образу «Я», характеризує його комунікативну освіченість, отже складає основу його психологічної готовності до майбутньої практичної діяльності.

Поряд з цим, не менш важливою умовою процесу становлення професійної компетентності майбутнього лікаря є вивчення стану його мотиваційної сфери. Професійна мотивація виступає внутрішнім фактором розвитку професіоналізму і особистості, оскільки лише на основі її високого рівня розвитку можливе ефективне формування професійної освіченості й культури особистості майбутнього фахівця.

Важливою умовою формування професійної компетентності спеціаліста із медичною освітою є розвиток його професійної спрямованості. Професійна спрямованість є фактором, що впливає на наполегливість і успішність оволодіння професією, на пізнавальну активність студентів під час навчання, на активність після навчання і влаштування на роботу. Професійна спрямованість є показником особистісного ставлення студента до навчання та майбутньої професійної діяльності.

Здійснений огляд теоретичних джерел, дозволяє стверджувати, що в процесі професійного навчання у вищому навчальному закладі закладаються основи (передумови) формування професійної компетентності майбутніх лікарів. Ефективність розвитку якої залежить від особливостей організації навчально-виховної діяльності, розвитку професійних вмінь, навичок та досвіду студентів, професійно значущих особистісних якостей, сформованості їх мотиваційної сфери та рівня розвитку професійної спрямованості.

Отже, головним завданням вищої медичної школи є підготовка студентів, формування фахівців з потребою самостійно навчатись впродовж трудового життя, здатних до творчості. Основні цілі професійної підготовки студентів реалізуються в навчально-професійній діяльності: засвоюються наукові знання у формі теоретичних понять і вмінь застосувати їх при розв'язанні професійних завдань, розвиваються такі новоутворення студентського віку, як професійна ідентичність, професійна рефлексія, професійна спрямованість, психологічна готовність до професійної діяльності, показником якої є формування професійної компетентності.

Makovska O.O., Vakhotskyi M.M.
ASTONYMS IN THE TERMS DENOTING PSYCHOTIC DISORDERS

Department of Foreign Languages
Higher State Educational Institution of Ukraine
«Bukovinian State Medical University»

The process of globalization in the world contributes to international migration and rapid development of tourism. On the one hand, it provides the integration of informational resources, workforce, services, national traditions, mass-media, languages and many other social institutions. But on the other hand, some serious disadvantages could be traced when analyzing the process. One of such problems is the spread of mental impairments among the population.

The aim of the given paper is the description of astionyms containing cities names in the terminology denoting psychotic disorders. 11 psychological terms, also called "interesting medical place syndromes", "rare and unusual psychiatric syndromes", "extremely bizarre medical disorders" constitute the object of the research.

According to the definitions of onomastic dictionaries and dictionary of linguistic terms "astionym (from Ancient Greek) is a type of oikonoms denoting names of cities".

One of the most frequently described and well researched conditions is *Stockholm syndrome* or capture-bonding – a psychological phenomenon in which hostages express empathy and sympathy and have positive feelings toward their captors, sometimes to the point of defending and identifying with the captors. These feelings are generally considered irrational in light of the danger or risk endured by the victims, who essentially mistake a lack of abuse from their captors for an act of kindness.

A "mirror" image of this phenomenon is represented by 2 terms, which show antonymic relations: *London syndrome* is a psychological phenomenon wherein one or more hostages respond to their captors with belligerence, non-cooperation and arguments.

Lima syndrome is the phenomenon in which abductors develop sympathy for their captives, named after the abduction of the Japanese Ambassador's Residence in Lima, Peru in 1996 by members of a terrorist group. Within a few days, the hostage takers set free most of the captives, including the most valuable ones, due to sympathy; and the ones who were supposed to kill the hostages in the event of an assault could not bring themselves to do it.

Jerusalem syndrome is a temporary or permanent delusional disorder following a pilgrimage to Jerusalem, characterized by extreme religious preoccupations or the belief that the pilgrim has become the embodiment or incarnation of an important biblical character.

Paris syndrome is a transient psychological disorder encountered by some individuals visiting or vacationing in Paris, France. It is characterized by a number of psychiatric symptoms such as acute delusional states, hallucinations, feelings of persecution (perceptions of being a victim of prejudice, aggression, or hostility from others), depersonalization, anxiety, and also psychosomatic manifestations such as dizziness, tachycardia, sweating, and others. Similar syndromes include *Jerusalem syndrome* and *Stendhal syndrome*.

Florence syndrome is when you see a piece of art that's so amazing, your body goes mental. It would happen all the time in Florence since the city is so lavishly covered in artistic and architectural delights, but it can occur any time something aesthetic overwhelms you. It's a lot like the *Paris* and *Jerusalem syndromes* but for those who don't want to be constrained by location and think they're all fancy.

Sarajevo syndrome is essentially a post-traumatic stress disorder particular to people who survived the bloody wars in Yugoslavia.

Helsinki syndrome can be explained as: 1) official meetings where "groupthink" occurs and poor decisions are made based upon groundless idealism, meaning problems never get solved; 2) watching too many die hard movies; 3) when people are being kidnapped, when they're released, they miss their kidnappers.

We can also mention an *Amsterdam syndrome* where inexperienced tourists get zonked out of their brains on legally available joints and mushrooms and the jump off bridges.

New York syndrome is an obsession with being able to afford an absurdly-priced apartment.

Oslo syndrome posited the theory that Stockholm syndrome can be applied to an entire people; these are delusions of people under siege, like in the Arab-Israel conflict.

We can say that these terms are not easily found in the dictionaries, they are just being researched by psychologists and introduced into usage. The special feature of these disorders is that any person can suffer from them even those who have never been to the places described. The research shows that astionyms constitute an important source of vocabulary extension as a verbalization means of scientific notions.

Максимюк М.В.

**ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІМЕН ІСТОРИЧНИХ ОСІБ У ПОСТМОДЕРНОМУ ТЕКСТІ
(НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ В.КОЖЕЛЯНКА «КОНОТОП»)**

Кафедра суспільних наук та українознавства
Вищий державний навчальний заклад України
«Буковинський державний медичний університет»

Жанр «альтернативної історії», до якого належать романи В.Кожелянка, вимагає використання історичних реалій. Передавати «дух» описуваних «історичних» подій В.Кожелянкові значною мірою допомагають імена історичних осіб. Ці антропоніми створюють настрій епохи, яку змальовує письменник. Певний час у літературній ономастичній тривала дискусія, чи зараховувати найменування історичних осіб до літературно-художньої антропонімії. Але, як слушно зауважує Л.Белей, «всякий ЛХА, навіть якщо це ім'я чи прізвище реальної особи, творчо осмислюється письменником. У літературно-художньому творі традиційна антропонімічна форма наповнюється новим змістом». Це чітко простежуємо у творчості В.Кожелянка. Імена історичних осіб нерідко виступають у романі письменника, окрім свого «реального вигляду», у трансформованих в дусі постмодерного тексту формах, які увиразнюють авторське або інших персонажів ставлення до них, виконують характеристичну, алюзійну функцію. Завдяки потужному конотативному потенціалові імена історичних осіб, перефразовуючи Г.Лукаш, стають «результатом розквіту словесної енергії власної назви, спалахом її метафоричного смислу».

Для іменування гетьмана Івана Виговського В.Кожелянко використовує найрізноманітніші антропомоделі та варіанти, фіксуємо 101 ономастичних позначень цього денотата. Спектр функціонально-стилістичного забарвлення цих власних назв охоплює іменування з різним конотативним потенціалом – від стилістично нейтральних **Виговський, Іван Виговський, гет ьман Виговський, гет ьман Іван Виговський** до таких конотонімів, як **його ясновельмож нист ь гет ьман всієї Руси-України Іван Виговський, гет ьман-зрадник Іван Виговський, гой Виговський, український президент міст ер Дж он Виговскі, гет ьман Ян Виговський, гет ьман Івиговскі** тощо. Ці антропомоделі, окрім варіантів імені й прізвища персонажа, мають у своєму складі й апелятиви, які містять оцінку, додаткову характеристику денотата.

У різних розділах оніми на позначення гетьмана Івана Виговського набувають додаткового стилістичного забарвлення. Зокрема, у репортажі „Як ішли до бою ми темньої нічки або Гармати били, а ми наступали“, написаному для газети «Шлях в Перемогу», для іменування гетьмана Виговського використано такі антропомоделі: **український президент міст ер Джон Виговскі, український президент м-р Виговскі, президент в генеральському ст рої м-р Виговскі, президент Виговскі, міст ер Виговскі, президент Дж он Виговскі** («Тодішній український президент містер Джон Виговскі знав, що Злучених Стейтів нема і допомоги

від країн з ринковою економікою не буде, тому шукав опори у автентичних українських національних силах»). Зважаючи на стилістику цього розділу, логічно припустити, що тут В.Кожелянко творить текст у стилі діаспорної преси, на що вказують і мовні особливості цієї частини роману. Ім'я і прізвище Івана Виговського у цьому розділі «перекладено» англійською: замість **Іван** виступає англійське **Джон**. Проте цей «переклад» ніби мимохіть примушує читача провести паралель: гетьман Іван (Виговський) – президент Джон (Кеннеді). Прізвище **Виговський** теж стилізоване на англійський кшталт – **Виговскі**. Також «американськими» є й апелятиви, використані для називань-характеристик персонажа: **міст ер президент, міст ер гет ьман, президент Виговскі, міст ер Виговскі, президент Джон Виговскі** та ін. Така стилізація потрібна письменникові для передачі мовлення та світобачення українців діаспори, перенесення української дійсності в інший, «діаспорний» вимір.

Різні антропонімні моделі **гет ьман Іван Виговський, гет ьман Виговський, Виговський, Іван Виговський, новообраний гет ьман (президент) Іван Виговський, гет ьман І. Виговський, король Іван Перший (Виговський), падишах України-Руси Виговський** використано у статті «Реконструкція імперії: десять геополітичних віртуальностей», написаній Автовізієм Самійленком для газети „Вереск нації“. У цій статті Автовізієм Самійленко пише про те, що «висіди Великої Конотопської битви могли вилитись у 10 різних варіантів, один з яких таки справдився» і моделює десять віртуальних моделей можливого розвитку подій після Конотопської битви. Відповідно до того, яку позицію обирає гетьман Іван Виговський у модельованій віртуальності, змінюються апелятиви, використання яких надає додаткових конотацій.

Апелятиви-найменування, використані в статті «Discursus de bello Moscovitico», написаній Автовізієм Самійленком для газети «Ніч», відзначаються особливою пошанністю. Це такі антропонімформули: **його ясновельможніст ь гет ьман всієї Русі-України головнокомандувач Збройних сил України Іван Виговський, великий князь Руський Іван Виговський**. Творення В.Кожелянком антропонімформул з нагромадженням такої кількості пошанних апелятивів цілком виправдане в цьому розділі, адже «Discursus de bello Moscovitico» містить інтерв'ю Автовізія Самійленка з гетьманом Іваном Виговським для газети «Ніч».

На польський кшталт **Яном** іменує гетьмана Виговського коронний обозний Анджей Потоцький (стаття «Мечем і калачем» Автовізія Самуельського для газети «Жечь посполитих!»). Ім'я **Ян** – полонізований варіант імені **Іван**.

У статті «Аллах – над нами, Москва – під нами, перемога – за нами» для газети «Алтин-и-Кирым» Автовізієм Самуїл-огли описує події з погляду татар. І відповідно змінюється прізвище гетьмана Виговського – **Івиговскі**. Зауважимо, що згаданий у цій частині роману гетьман Богдан Хмельницький поіменований теж таким чином – його прізвище змінено на **Іхмельніскі** («Як ми разом з ясновельможним гетьманом Іхмельніскі розбили католицький Ляхістан, така ж доля чекає й на невірну Москву»). Отже, тут В.Кожелянко використовує один зі своїх улюблених прийомів ономатворчості – перекладає, стилізує ім'я персонажа, «вписує» його в онімний простір чужої мови.

Мойсей А.А., Потапова Л.Б.

ОСВІТА ЯК МЕХАНІЗМ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ ТА ЛІМІТАЦІЇ ЦІННОСТЕЙ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА: ФІЛОСОФСЬКО-СОЦІОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Кафедра суспільних наук та українознавства
Вищий державний навчальний заклад України
«Буковинський державний медичний університет»

Освіта, зазначається в одному із енциклопедичних видань, – поняття, що описує взаємодію з людьми (суб'єктивно-об'єктивні відносини) і таке, що характеризує базову потребу людини – бути включеною в соціум та культуру. Тут також зауважується, що цей термін інколи використовується і для характеристики взаємодій між різними соціокультурними системами. На відміну від комунікації, освіта передбачає не тільки інформаційний, але й особистісно-екзистенціальний зв'язок між людьми, що забезпечує нелінійний рух інформаційних потоків в системі освіти та приріст особистісно значущої інформації, яка конститує членів як особистість.

Зауважимо, що освіта виконує не просто інформаційну функцію, але й соціалізуючу та лімітаційну.

Підкреслимо, що для суспільства важливо, щоб особистість не просто володіла інформацією про навколишній світ (природу, соціум) та могла в ньому орієнтуватись. Першочерговим тут є здатність особи бути членом соціуму та виконувати свої громадянські обов'язки і соціальні ролі. Ми масмо на увазі певний світогляд та наявну індивідуальну систему цінностей, які переростають в лінійність поведінки (інтеріоризація соціальних стандартів поведінки в особистісну). Тобто мова йде як про первинну соціалізацію в сім'ї, так і вторинну, яка відбувається в соціумі через систему освіти та громадську думку.

Перш ніж вести мову про механізм інтеріоризації як комплекс дій з формування власної культури особистості, тезисно визначимо саму соціалізацію.

Соціалізація (від лат. Socialis – громадський) – сукупність взаємопов'язаних процесів засвоєння і відтворення індивідом необхідного і достатнього для повноцінного включення в суспільне життя соціокультурного досвіду та філоонтогенетичного формування в розвитку відповідних здібностей та якостей індивіда. Його становлення як конкретно історичного типу особистості, суб'єкта соціокультурних практик даного суспільства.

Соціалізація, таким чином, передбачає одночасно: засвоєння соціальних ролей і зразків поведінки, що дозволяють індивіду претендувати на заняття певних соціальних позицій і отримання відповідних соціальних статусів; оволодіння цінностями, символами, нормами, традиціями, мовою та символами культури; формування власного соціокультурного досвіду і особистісної (соціальної, етнічної, конфесійної, тощо) ідентичності; досягнення статусу «дорослого» – самостійного і автономного діяча (суб'єкта та актора), здатного до прийняття відповідальних рішень, що відносяться до його життя у відповідності з інституціонально і особистісно транслюючи ми приписами, заборонами і очікуваннями суспільства, а також соціальних спільностей і груп, до яких належить індивід.

Тут слід мати на увазі, що соціалізація – двосторонній процес, в якому, з одного боку, від суспільства до особистості йдуть процеси трансляції необхідних для засвоєння змістів та здійснення процедури цілеспрямованого (інколи й стихійного) впливу і соціального контролю, які повинні забезпечити прогнозовані результати, а з іншого – на рівні індивіда – проходить в тій чи іншій мірі адекватне засвоєння соціокультурного досвіду, його інтерпретації та формування власних особистісних структур.

Значимо, що через процеси соціалізації задаються якісні параметри соціуму, забезпечується його повноцінне функціонування і спадковість поколінь, закладається потенціал для наступних соціальних змін і соціокультурного розвитку.

Людина тільки тоді може відповідати своїм сутнісним характеристикам як особистості, коли вона, засвоїв соціальний досвід, тобто ту систему цінностей, нормативів, моделей поведінки, які людство створило за весь період свого існування.

Суспільство, передаючи соціальний досвід через процес виховання та соціалізації, з одного боку, забезпечує себе від проявів девіації, з іншого – готує особистість, до виховання нею соціальних функцій та обов'язків. Ця система дій спрямована загалом на всіх громадян, оскільки цим суспільство за рахунок єдиної системи цінностей стандартизує, стереотипізує, легітимізує єдині норми та моделі поведінки.

Підсумовуючи вищезазначене зробимо такі висновки: освітній простір є життєвим світом особистості, де вона формується, набуває суспільних характеристик. Першочерговим завданням освіти є зробити особу членом соціуму, яка здатна виконувати свої громадянські обов'язки та соціальні ролі. Важливим чинником становлення особистості є соціалізація, через яку індивід засвоює і відтворює соціально-культурний досвід та набуває відповідних здібностей та якостей як суб'єкта (актора) соціальної творчості. Проблемним для системи освіти та процесів соціалізації є формування соціальних характеристик у релігійної особистості, оскільки вона проживає у двовимірному просторі. Завдання соціуму – подолати роздвоєність та включити релігійну особистість в соціально значиму діяльність. Основним завданням суспільства перехідного типу є створення всіх необхідних умов для формування гармонійно розвинутої особистості, задоволення її духовних потреб та самореалізації.

Навчук Г.В., Шутак Л.Б.

УКРАЇНОЗНАВСТВО В СИСТЕМІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ У КОНТЕКСТІ СЬОГОДЕННЯ

Кафедра суспільних наук та українознавства
Вищий державний навчальний заклад України
«Буковинський державний медичний університет»

Загострення глобальних проблем на тлі сьогодення, зокрема подій на сході нашої держави, актуалізує питання світоглядно-практичної орієнтації та громадянської позиції українців, їх духовної зрілості, мети і сенсу життя тощо. У контексті збереження й розбудови молодого Української держави на нинішньому етапі саме українознавство, яке є системою наукових інтегративних знань про Україну, здатне вирішити низку проблем, основними з-поміж яких є: консолідація українського суспільства на ґрунті національної ідеї; донесення громадянам і світові об'єктивної інформації про українське етно-, націо-, мово- і державотворення; про українське матеріальне та духовне життя; про українство як цілісність, як геополітичну реальність.

З огляду на вищесказане, питання виховання у ВНЗ, зокрема й медичних, національно свідомої, патріотично спрямованої, громадсько-активної, високопрофесійної, конкурентоздатної молоді, без якої розбудова незалежної, демократичної, правової, багатой Української держави неможлива, нині є першорядним.

Праці класиків світової педагогіки Г.Вашенка, А.Дістервега, Я.Коменського, П.Лесгафта, Д.Локка, Й.Песталоцці, С.Русової, Ж.-Ж.Руссо, Г.Сковороди, К.Ушинського, П.Юркевича та інших переконливо свідчать про те, що реалізація вимог національного виховання найбільшою мірою враховує природу, культурно-історичні умови, морально-духовний потенціал кожного етносу, нації.

Чимало зробили для творчого відродження українського національного виховання і водночас піднесли його на сучасний рівень наукового і культурного розвитку академіки АН ВШ України А.М.Алексюк, П.П.Кононенко, А.Г.Погрібний, академіки АПН України М.Г.Стельмахович, Д.О.Тхоржевський, відомі педагоги й дослідники О.І.Вишневецький, В.І.Каюков, Ю.Д.Руденко, Є.І.Сявак та ін.

Думка про те, що українознавство, як невід'ємна складова національної освіти й виховання, повинно стати методологічно-філософською основою розвитку суспільства і політики держави, звучала й звучить у працях відомих вітчизняних вчених як минулого, так і сучасності, як-от: Г.Вашенка, М.Грушевського, М.Драгоманова, С.Єфремова, Я.Калакури, П.Кононенка, В.Крисаченка, Ю.Липи, І.Стешенка та багатьох інших науковців.